

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 476 | י"ג אייר תשס"ט | 7.5.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

למרבית מנהלי אגפי החינוך אין קשרי עבודה סדורים עם מטה משה"ח או עם המחוז

זהו אחד מממצאי מחקר חדש, בנושא "מקצוענות ודמוקרטיזציה; תמורות וצרכים באגפי החינוך בשלטון המקומי", שהגיע לידי קו לחינוך

כך, למשל, סיפר באחד הראיונות מנהל אגף חינוך מעיר בצפון הארץ; "ההובלה הפדגוגית שלי כמנהל אגף ושל שאר הבכירים, מתבטאת בכמה דברים; לחשוב על רעיונות, לתרגם אותם לעקרונות פעולה אופרטיביים, לגייס את הכסף, להטמיע את המהלך, לבצע הערכה ובקרה וכן הלאה... העיר הוכיחה את עצמה מבחינה מקצועית, וקיבלה אישור מהראמ"ה (הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך) לערוך מבחנים עירוניים ברמה של מיצ"ב ובגרות".

החוקרים מציינים, כי במחקר הקודם הצביעו גורמים במשה"ח ובשלטון המקומי על הסכנה הטמונה במתן חופש מוחלט ליזמות פדגוגית של הרשות המקומית. גורמים אלו הביעו חשש, כי השונות שתפתח בין הרשויות המקומיות תגרום להפרת עיקרון הממלכתיות, ותערער את השוויון במערכת החינוך בישראל. לעומת זאת, טענו חלק ממנהלי אגפי החינוך במחקר הנוכחי, כי האחידות הממלכתית הייתה מאז ומעולם אחיזת עיניים. לטענתם, אי השוויון בין הרשויות המקומיות הוחרף בשל המדיניות הממלכתית.

בראיונות שהתקיימו במסגרת המחקר נמצא, כי מעורבותם של חלק מאגפי החינוך בתחומים שבעבר היו נתונים בסמכותו הבלעדית של משה"ח, נגרמת מחוסר ברירה.

(המשך בעמ' 2)

"הגיע הזמן להכיר בשינוי המשמעותי באגפי החינוך, ולתת בידיהם סמכות ואחריות להוביל הלאה את שירותי החינוך ביישוב". כך קובעים מחברי דו"ח מחקר חדש, שנושאו "מקצוענות ודמוקרטיזציה; תמורות וצרכים באגפי החינוך בשלטון המקומי". את המחקר ערך צוות חוקרים מהמכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית, בראשותו של פרופ' גד יאיר. המחקר כלל שאלון, שעליו ענו 70 מנהלי אגפי חינוך, וראיונות עומק עם 21 מנהלי אגפי חינוך. ממצאי המחקר הושוו בדו"ח לממצאי מחקר דומה, שנערך בשנת 2000. המחקר נערך בסיוע משרד הפנים, משה"ח, איגוד מנהלי מחלקות החינוך והג'וינט.

עורכי המחקר מציינים, כי אגפי החינוך מספקים חלק ניכר מהתשתיות לפעילות מערכת החינוך. במרבית היישובים גם משמשים אגפי החינוך כ"כתובת" לתושבים בכל סוגייה בתחום החינוך. למרות זאת נמצא במחקר, כי למרבית מנהלי אגפי החינוך אין קשרי עבודה סדורים עם מטה משה"ח או עם המחוז. כמו כן, מנהלי אגפי חינוך רבים אינם נוטלים חלק במסגרות כלשהן, המקבלות החלטות בנושאי חינוך.

עם זאת נמצא במחקר, כי מקצת אגפי החינוך הפכו למובילים בתחומים פדגוגיים, שבעבר רק משה"ח עסק בהם.

שיעור התלמידים מהשכבות החלשות בחינוך המיוחד כפול משיעור התלמידים מהשכבות המבוססות

ילדיהם בעלי הצרכים המיוחדים טיפול מקצועי פרטי כבר בגיל הרך. לדבריה, ילדים מהמעמד החברתי-כלכלי הגבוה סובלים פחות מהזנחה סביבתית מילדים מהמעמד החברתי-כלכלי הנמוך. לדברי ד"ר אשורת, הילדים מהשכבות החזקות זוכים לטיפול של אנשי מקצוע, המתמחים בליקויים הספציפיים שלהם, בגילאים מוקדמים מאוד. לעומת זאת, ילדים רבים מהשכבות החלשות מאובחנים רק בגילאי ביה"ס. "אם מערכת החינוך תיזום אבחון ומתן שירותים מקצועיים טיפוליים בתחומי הליקוי השונים כבר בגני הילדים, יש סיכוי שנמצא פחות תלמידים משכבות חלשות במסגרות השונות של החינוך המיוחד בבתי"ס", טוענת ד"ר אשורת.

לדברי ראש המסלול לחינוך מיוחד במכללת גורדון, ד"ר נלי מלז'אק, הנחיית הגננות והמחנכים כיצד לאבחן בעלי צרכים מיוחדים כבר בגיל הרך אינה מספיקה. לדבריה, על משה"ח להעניק תמיכה מיוחדת בשלבי החינוך המוקדמים גם להורים, באמצעות הסברה בנושא הלקויות השונות.

על פי הדו"ח, הלקות הנפוצה ביותר בקרב תלמידים בעלי צרכים מיוחדים במערכת החינוך היא לקות למידה, המאפיינת 59.4% מהם. הלקות השנייה בשכיחותה היא הפרעות התנהגות, המאפיינת 10% מבין התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים.

ככל שהמעמד החברתי-כלכלי של ההורים גבוה יותר, קטנים סיכויי התלמיד ללמוד בחינוך המיוחד, כך עולה מדו"ח של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשם "תלמידים עם צרכים מיוחדים תשס"ז", העומד לצאת לאור בקרוב. נתונים ראשונים מהדו"ח פורסמו השבוע.

על פי הדו"ח, השיעור הכולל של תלמידי בתי"ס, הלומדים במסגרות חינוך מיוחד או משולבים בכיתות רגילות, עומד על 7.4%. בסך הכל למדו בתשס"ז בכל מסגרות החינוך המיוחד 118,770 תלמידים.

שיעור התלמידים בעלי צרכים מיוחדים בבתי"ס במגזר היהודי, שהוריהם שייכים לחמישון ההכנסה הנמוך, עומד על 9%. לעומת זאת, שיעור התלמידים בעלי צרכים מיוחדים, שהוריהם שייכים לחמישון ההכנסה הגבוה, עומד על פחות מ-5%.

במגזר הערבי הפערים אף גדולים יותר; שיעור התלמידים בעלי צרכים מיוחדים, שהוריהם שייכים לחמישון ההכנסה הנמוך, עומד על כ-8.5%. לעומת זאת, שיעור התלמידים, שהוריהם שייכים לחמישון ההכנסה הגבוה, עומד על פחות מ-2.5%.

לדברי ראש המכללה האקדמית לחינוך גורדון, ד"ר ציפורה אשורת, הפערים הגדולים נובעים מכך שההורים המבוססים מעניקים

למרבית מנהלי אגפי החינוך אין קשרי עבודה סדורים עם מטה משה"ח או עם המחוז

(המשך מעמ' ראשון)

בראיונות טענו מנהלי אגפי חינוך, בעיקר מיישובים חלשים ומיישובי מיעוטים, כי היזמות החינוכית של הרשות המקומית נבעה ממחסור בתקציבים משה"ח או מחולשת גורמי הפיקוח.

"מה שנראה לעיתים על פני השטח כיוזמה ברוכה מצד מנהלי אגפי חינוך, עלול להסוות מצוקה כלכלית, פדגוגית ובירוקרטית, הנובעת מהחלשה הולכת וגוברת בכוח ובמעמדו של השלטון המרכזי", מציינים החוקרים.

נושא מרכזי נוסף שעלה במחקר, הוא "נאמנותם הכפולה" של מנהלי אגפי החינוך. מהשאלונים ומהראיונות עולה, כי המנהלים נמצאים בקונפליקט תמידי בין הצורך לנהל את מערכת החינוך באופן מקצועי ועל פי מדיניות משה"ח ובין הצורך להיענות לבקשות ראש הרשות. ראש הרשות מחויב לבחוריו, ולעתים הוא מעדיף לרצות את ההורים בניגוד לעמדה המקצועית של מנהל אגף החינוך ולמדיניות משה"ח. עם זאת נמצא במחקר, כי מאז המחקר הקודם צומצמה במידה

ניכרת ההתערבות הפוליטית של ראשי הרשויות המקומיות בשיקול הדעת המקצועי של ראשי אגפי החינוך.

נושא נוסף שנבדק במחקר הוא הקשיים בעבודתם של מנהלי אגפי החינוך מול גורמים שונים. המנהלים התבקשו לדרג, בסולם ציונים מ-1 עד

5, את הקשיים שגורמים לעבודתם גורמים אלו.

נמצא כי הגורם שהמנהלים ציינו כמקשה ביותר על עבודתם הוא ההורים. במקום השני ציינו המנהלים את גזר הרשות, ובמקום השלישי – את משה"ח. החוקרים מציינים, כי במחקר השמיעו מנהלי אגפי החינוך טענות רבות כלפי משה"ח. הטענה הרווחת הייתה, שהמשרד אינו משתף אותם בתהליכי

■ **76.4% ממנהלי אגפי החינוך הם בעלי תואר שני לפחות** – מהמחקר עולה, כי בתשע השנים האחרונות חל שיפור ניכר ברמת השכלתם של מנהלי אגפי החינוך. על פי המחקר, כ-76.4% ממנהלי אגפי החינוך הם כיום בעלי תואר שני לפחות, לעומת פחות מ-50% בשנת 2000. החוקרים סבורים, כי שינוי זה בא לידי ביטוי במקצועיות גוברת והולכת של מנהלי אגפי החינוך בניהול, ובהבנה גדולה יותר שלהם בתחומי החינוך השונים. עוד נמצא במחקר, כי רובם המכריע של מנהלי אגפי החינוך שימשו קודם לכן כמנהלי בתי"ס או מפקחים. הוותק הממוצע של מנהלי אגפי החינוך בתפקיד הוא 8.1 שנים. חלק ניכר מהמנהלים, כ-32.8%, אף מכהנים מעל ל-10 שנים בתפקיד, שיעור זה גבוה בהרבה מהשיעור שנמצא במחקר הקודם. עורכי המחקר מביעים חשש ממגמה זו. לדבריהם ותק רב בתפקיד מנהל אגף החינוך עלול להוות מכשול לעריכת שינוי משמעותי במערכת החינוך המקומית. "הגם שוותק משקף ניסיון ואולי גם מומחיות, הוא גם כרוך בקיבעון", מסבירים החוקרים.

קבלת החלטות. לעומת זאת ציינו מנהלי בתי"ס ומנהלי המרכזים הקהילתיים כגורמים שאינם מערימים קשיים על עבודתם של מנהלי אגפי החינוך. לדברי החוקרים, ממצא זה מלמד, כי הגורמים המקצועיים ביישוב מדברים בדרך כלל בשפה אחת.

כנס בנושא:

חינוך לבטיחות בדרכים - אנו לוקחים אחריות

יתקיים ביום שלישי, כ"ה באייר תשס"ט, 19 במאי 2009, בין השעות 9:00-15:00 במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 3, קריית החינוך תל אביב

בתכנית:

ברכות ודברי פתיחה

ד"ר מיכל גולן, ראש מכון מופ"ת
מר שמואל אבואב, מנכ"ל עמותת "אזר ירוק"
מר יאיר דורי, מנכ"ל הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

תפקיד החינוך בעיצוב תרבות הנהיגה - מבט מקומי ועולמי
פרופ' דוד שנער, המדען הראשי של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

פנל בנושא: שותפים לבטיחות בדרכים

בהשתתפות (לפי סדר האי"ב):
מר שמואל אבואב, מנכ"ל עמותת "אזר ירוק"
מר נח גרינפלד, מנהל האגף להכשרת עו"ה, משרד החינוך
מר יאיר דורי, מנכ"ל הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
ד"ר רחל רותם, מנהלת אגף זהירות ובטיחות בדרכים, משרד החינוך

במסגרת הכנס תתקיים תצוגה של פרויקטים, תכניות וחומרים שפיתחו הגופים השותפים לארגון הכנס (אגף זהירות ובטיחות בדרכים, משרד החינוך; עמותת "אזר ירוק"; הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים)

כ"א תשרי תש"ס, לנרשמים מראש - 60 ש"ח לנרשמים ביום הכנס - 80 ש"ח
הרשמה בטלפון: 03-6901426 או בכתובת הווירטואלית של מכון מופ"ת <http://shop.mafet.ac.il>
לפרטים נוספים: www.mofet.mafet.ac.il/iun

ראש תנועת "רוח חדשה בארגון המורים"; למרות התבוסה בבג"ץ אנחנו לא מוותרים

לדבריו; "במועד זה כבר היינו צריכים להיות אחרי הבחירות לארגון". פרידמן מכנה את הדיון בתביעות התנועה, המתקיים בימים אלה בבית הדין של ארגון המורים, כ"סאגה שאינה נגמרת".

בינתיים נדחו הבחירות לראשות ארגון המורים לתאריך בלתי ידוע, וכנראה יתקיימו רק בשנת הלימודים הבאה. למרות זאת, יו"ר תנועת רוח חדשה בארגון המורים אינו "מרים ידיים". לטענתו, הדחייה בבחירות לארגון מעניקה לתנועה אפשרות להתארגן ולגייס חברים חדשים. פרידמן מציין, כי כאלף מורים כבר חתמו על עצומה לקיום בחירות דמוקרטיות בארגון המורים. לדבריו, התנועה תקיים בתחילת שנת הלימודים הבאה כנס לתומכיה.

תנועת "רוח חדשה בארגון המורים", שבראשה עומד דודי פרידמן, נחלה בחודש שעבר תבוסה נוספת בבג"ץ. בית המשפט דחה את ערעורה של התנועה על החלטתו הקודמת, שלא להורות לארגון המורים לקבוע מועד לבחירות לראשותו. בית המשפט גם דחה את בקשת התנועה, כי ימנה שופט בדימוס כמפקח חיצוני על הבחירות.

מנימוקי השופטים לדחיית התביעה עולה, כי הם סבורים שעל התנועה לנהל את תביעותיה בבית דין חברים של ארגון המורים ולא בבג"ץ. בראיון לקו לחינוך, מביע פרידמן אכזבה מהחלטת בית המשפט.

ברהט יוקם מרכז מחוננים ראשון למגזר הבדואי בדרום

אז ישתתפו בו בחוגים בשעות אחר הצהריים. מנהלת המחוז ציינה, כי הקמת מרכז המחוננים ברהט תסייע למחוז באיתור וטיפוח תלמידים בדואים מצטיינים ובעלי פוטנציאל למצוינות. לדבריה; "צריך לטפח את אוכלוסיית התלמידים החזקים, ולא לשכוח אותם במרוץ אחר טיפוח התלמידים החלשים". ממחוז דרום נמסר, כי המחוז העביר בקשה מפורטת למטה משה"ח להקים ברהט את מרכז המחוננים, ופועל לקדם את הקמתו כדי שייפתח כבר בשנת הלימודים הבאה.

עוד נמסר, כי פתיחת מרכז המחוננים ביישוב תהווה נדבך נוסף לפעולות שמבצעת הנהלת המחוז במוסדות החינוך במגזר הבדואי בשנים האחרונות, במטרה לקדם את התלמידים. פעולות נוספות הן; בנייה נמרצת של מוסדות חינוך וכתות, אספקת ציוד טכנולוגי מתקדם ותגבור לימודי לבתיה"ס.

מחוז דרום החל בתהליך מואץ לפתיחת מרכזי מחוננים במגזר הבדואי בדרום. על כך הודיעה מנהלת המחוז, עמירה חיים, במהלך ביקור שקיימה השבוע במערכת החינוך ברהט. לדבריה, על פי התכנון יוקם מרכז המחוננים הראשון בעיר רהט. חיים

מנהלת המחוז ציינה, כי הקמת מרכז המחוננים ברהט תסייע למחוז באיתור וטיפוח תלמידים מצטיינים ובעלי פוטנציאל למצוינות.

הוסיפה, כי המרכז ברהט יפעל במתכונת דומה לזו של מרכז המחוננים בבאר שבע, הנותן כיום מענה לכל יישובי האזור. התלמידים המחוננים יוסעו למרכז, במסגרת יום העשרה שבועי,

מכללת גורדון מזמינה

לכנס

שירים גדולים לקטנים

ביום ראשון, 24.5.09, א' סיון תשס"ט, בין השעות 14:45-19:00

שירי ערש כאספקלריה לבעיות בהורות המוקדמת	17.10-16.30
רמי בר גיורא - פסיכולוג קליני ופסיכואנליטיקאי של הילד	
הפסקה וכיבוד קל	17.30-17.10
בשבח הנוסטלגיה, מילים ולחן בשירי הילדים של שרה לי תנאי	18.10-17.30
ציפי כהנוביץ - מרצה ומדריכה פדגוגית בתחום הוראת המוסיקה, מכללת לוינסקי	
והילד הזה הוא אני	19.00-18.10
יהודה אסלס - סופר לילדים וחוקר ספרות ילדים	

תוכנית הכנס

התכנסות	15:00-14:45
ברכות	15:15-15:00
ד"ר צפורה אשרת - ראש המכללה	
יו"ר הכנס: מסדה סטודני - ראש המסלול לגיל הרך	
שפת השיר שפת הלב	15:50-15:15
פרופ' אדיר כהן - אוניברסיטת חיפה ומכללת גורדון	
לדעת ספר - אהבה, זה כל הסיפור	16.30-15.50
מיריק שניר - סופרת	

נשמח לראותכם בין אורחינו, נא אשרו השתתפותכם מראש. בסלפון: 04-8590116, בפקס: 04-8332040 (לידי עיריית גבעולי) או בדוא"ל: iritg@gordon.ac.il

הכניסה אופסית

החל מהשעה 20:00 ועד 22:15

יתקיים אירוע זמר "זמר שתי" שיוקדש לשירי ילדים, השתתפות באירוע זה כרוכה בתשלום (הנחה לבאי הכנס) <http://www.zemer.co.il>

■ אורט ישראל תפתח תוכנית לימודים בנוטכנולוגיה

למדינות האיחוד האירופי – רשת אורט ישראל זכתה בחודש שעבר במכרז של האיחוד האירופי, בהיקף של כ-1.5 מיליון אירו (כ-8.5 מיליון ש"ח), לפיתוח תוכנית לימודים בנושא ננוטכנולוגיה. ננוטכנולוגיה הוא שם כולל לטכנולוגיות העוסקות בפיתוח מערכות זעירות, שגודלן נמדד בננומטר – מיליארדית המטר. בפיתוח הננוטכנולוגי משולבים מדעים מדויקים, כמו מתמטיקה פיזיקה ומדעי המחשב, ומדעי החיים – ביולוגיה וכימיה.

רשת אורט משתתפת בפרויקט ששמו NANOYOU, ביחד עם תשעה גופים מ-7 מדינות באירופה ובהן; בלגיה, בריטניה, ספרד וצרפת. תוכנית הלימודים שתפתח הרשת תועבר לכ-20 אלף תלמידים וצעירים, בגילאי 11-25, ב-20 מדינות באירופה. הפרויקט יופעל במשך 27 חודשים במאות בתי"ס ומרכזי צעירים.

במסגרת פרויקט NANOYOU, תפתח רשת אורט חומרי למידה המותאמים לגילאים שונים ותדריך את המורים בבתי"ס ובמרכזי הצעירים. בפרויקט ישולבו גם תערוכות, משחקי מחשב, ניסויים, מוצרים אינטרנטיים וסדנאות. מטרת הפרויקט היא להגביר את המודעות של בני הנוער והצעירים באירופה לננוטכנולוגיה ולהיבטים אתיים, חוקיים וחברתיים, העולים במסגרת פיתוח של תחום מדעי חדש זה.

בשבוע שעבר התקיים אירוע ההשקה של הפרויקט במרכז מושינסקי באורט סינגאלובסקי. באירוע השתתפו שר המדע, פרופ' דניאל הרשקוביץ, מנכ"ל אורט ישראל, צבי פלג, נציגים מהגופים האירופיים השותפים לפרויקט, בכירי רשת אורט, מנהלים, מורים ותלמידים.

■ במקום הראשון בתחרות הרובוקאפ; סביבון וחנוכיה

מרקדים – תחרות הרובוקאפ ג'וניור הארצית נערכה לאחרונה במכללת אורט הרמלין בנתניה. מטרת התחרות, המתקיימת זו השנה השלישית, היא לקרב את בני הנוער לתחומי ההנדסה

במסגרת התחרות בונים התלמידים במהלך השנה רובוטים אוטונומיים – שאינם נשלטים מרחוק על ידי אדם. התחרות מתקיימת בשלושה מסלולים – ריקוד, כדורגל והצלה.

והרובוטיקה. במסגרת התחרות בונים התלמידים במהלך השנה רובוטים אוטונומיים – שאינם נשלטים מרחוק על ידי אדם. התחרות מתקיימת בשלושה מסלולים – ריקוד, כדורגל והצלה.

בתחרות הארצית התחרו כ-30 צוותי תלמידים מ-20 בתי"ס. כללי התחרות הארצית זהים לכללי התחרות העולמית, שמפורסמים כל שנה על ידי "פדרציית רובוקאפ העולמית".

במסלול התחרות בנושא ריקוד זכו במקום הראשון שני רובוטים בשם "סוב נא סוב", שבנו תלמידים מתיכון אורט גבעת רם בירושלים. הרובוטים, בצורת סביבון וחנוכיה, ביצעו ריקוד בסגנון "פריסטייל" לצלילי מוסיקה חסידית.

במקום השני במסלול הריקוד זכה הרובוט "רובוצ'יק", שבנו תלמידים מתיכון היובל בהרצליה. הרובוט, בדמותו של אינדיאני, ביצע ריקוד גשם מסורתי סביב רובוט בצורת מדורת השבט. במסלול הריקוד נקבע הניקוד על פי קריטריונים, כמו יצירתיות, תלבושות ורמה טכנולוגית.

במסלול התחרות בנושא כדורגל זכה במקום הראשון הרובוט "ננה בננה", שבנו תלמידים מתיכון היובל בהרצליה. הרובוט

משחק כדורגל באמצעות ארבעה מנועי הפעלה. במקום השני בתחרות הכדורגל זכה הרובוט "מטיאס וקאסיאס", שבנו תלמידים מתיכון אוהל שם ברמת גן. הרובוטים במסלול זה נדרשו לשחק כדורגל מול הרובוטים של הקבוצות המתחרות, במשך 20 דקות.

במקום הראשון במסלול ההצלה זכה הרובוט "רובוטיק", שבנו תלמידים משיבת אור אבנר באור יהודה. במסלול זה היה על הרובוט לעקוב אחר פס שחור במהלך נסיעה בתוך חדריים וביניהם.

הצוותים הזוכים במקומות הראשונים במסלולים השונים, ייצגו את ישראל בתחרות רובוקאפ העולמית, שתקיים השנה באוסטריה.

■ מרכז הפסג"ה באשקלון יערוך יריד פרויקטים חינוכיים

מתוקשבים – מרכז הפסג"ה הניסויי בית עלי באשקלון, יערוך יריד תקשוב עירוני שנתי, במרכז הקונגרסים בעיר, ב-18.5.2009. היריד יתקיים בשיתוף עם אגף החינוך בעירייה ומשה"ח. במסגרת היריד יציגו מוסדות חינוך בעיר פרויקטים חינוכיים מתוקשבים שפיתחו. מטרת היריד היא לשמש כ"כיכר העיר" – במה להצגת העשייה החינוכית המתקשבת באשקלון, ומוקד שיתוף ידע לאנשי החינוך בעיר. השנה יתנהל היריד במתכונת של "מרחב פתוח", שבמסגרתו ינהלו המורים והגננות משתתפי היריד דיונים בקבוצות שיח, בנושאים הקשורים לתקשוב במערכת החינוך. כל קבוצה תונחה על ידי מרצה מומחה בתחום זה. לאחר היריד יוצגו היוזמות לעובדי ההוראה בעיר ומחוץ לה בתערוכה וירטואלית, בפורטל לחדשנות חינוכית של מרכז הפסג"ה.

כתובת פורטל החדשנות; <http://www.ask-eduport.org.il>

מכון טבעון
מרכז לשירותים פסיכולוגיים משולבים

במכון טבעון ישנה דרך להתמודד ביחד עם צוות רב מקצועי, מיומן ומנוסה.

מודל "הסמכות השלמה"
פותח ע"י אריה טבעון, מנהל המכון. שיטה לחיזוק הסמכות המעניקה שפה משותפת לבניית סמכות, מנהיגות ודיאלוג בארגון ובמשפחה.

♦ אבחונים פסיכודידקטיים
♦ קבוצות, סדנאות וטיפולים
♦ פרויקטים חינוכיים לבתי"ס וארגונים

המייסדים 41, אבן יהודה 40500 (בקניון) ת.ד. 467
טל': 09-8990053 • פקס': 09-8991002
www.tivona.co.il • tivona@013.net.il

■ מנציחים באינטרנט את בוגרי בתיה"ס שנפלו בעת שירותם הצבאי – בתיה"ס בשכונת נווה שאנן משתתפים, זו השנה השנייה, בפרויקט הנצחה לבוגריהם שנפלו במהלך שירותם הצבאי. שם הפרויקט הוא "בן יפה נולד על כתף הכרמל". בפרויקט משתתפים תלמידי כיתות ו' בבתיה"ס היסודיים יזרעאליה, דינור, הבונים, תל חי ופיכמן ותלמידי כיתות ז' בבי"ס עירוני ג'. לאחרונה התקיים טקס זיכרון לחללים, שבו השתתפו תלמידי בתיה"ס ונציגי המשפחות השכולות. בטקס נחשפה סביבה מקוונת, שמלווה את תהליך הלמידה והנצחה בפרויקט. הסביבה המקוונת כוללת רשת חברתית ואתר הנצחה באינטרנט.

הפרויקט פיתח בקרב התלמידים מיומנויות של מידענות בסביבה המקוונת, כתיבה אישית וכתובה שיתופית, והרחיב את ידיעותיהם על המלחמות שחוותה המדינה ב-61 שנותיה.

במסגרת הפרויקט למדו התלמידים אשתקד על בוגרי בתיה"ס בשכונה שנפלו במהלך שירותם הצבאי, ונבנתה הרשת החברתית, שבה תיעדו התלמידים מידע על כל חלל. השנה נפגשו התלמידים עם בני המשפחות השכולות, ולמדו מקרוב על ילדותם, נעוריהם, תחביביהם ונסיבות נפילתם של הנופלים. גם מפגשים אלו תועדו ברשת החברתית. הרשת החברתית התרחבה, וכיום חברים בה כ-400 תלמידים, מורים, בני משפחה של החללים וחבריהם. תוצרי תהליכי החקר והנצחה שערכו התלמידים, רוכזו לאחרונה באתר אינטרנט בשם "אתר לכל חלל".

הפרויקט פיתח בקרב התלמידים מיומנויות של מידענות בסביבה המקוונת, כתיבה אישית וכתובה שיתופית, והרחיב את ידיעותיהם על המלחמות שחוותה המדינה ב-61 שנותיה. היוזמה לפרויקט הועלתה במהלך קורס בנושא "הכשרת מנהיגות חינוכית להובלת אוריינות ומידענות מתוקשבת", שבו השתתפו מורים מבתיה"ס בשכונה. את הקורס ערך הפיקוח על המחשוב במחוז חיפה. מנהלת מרכז המחשבים המחוזי, חנה מורג, ליוותה והנחתה את תהליך ההטמעה של הפרויקט בבתיה"ס. כתובת הרשת החברתית; <http://neveshaanann.ning.com>; כתובת אתר הנצחה; <http://www.schooly.co.il/banim>

■ בני הנוער ילמדו על ההליך הפלילי ומשמעויותיו – בבתיה"ס העל יסודיים ברחובות תופעל בקרוב תוכנית למניעת אלימות. את התוכנית יזמו הסנגוריה הציבורית במחוז מרכז והפיקוח על זכויות הילד במשה"ח. מערייית רחובות נמסר, כי ליישום התוכנית במערכת החינוך בעיר שותפים גם השירות הפסיכולוגי, האגף לשירותים חברתיים בעירייה ומשטרת רחובות. כנס הפתיחה של הפרויקט התקיים בסוף החודש שעבר.

במסגרת התוכנית יובהרו לתלמידים ההשלכות הנרחבות של ההליך הפלילי על חייו ותפקודו של נער, שנפתח לו תיק פלילי במשטרה. ההשלכות כוללות, בין היתר, תיוג חברתי של הנער כעברייני, פגיעה בתפקודו ובהישגיו בלימודים, קשיים בגיוס לצה"ל ובקבלה לעבודה בעתיד.

הסנגוריה הציבורית מייצגת קטינים בכ-80% מהתיקים הפליליים המגיעים לבתי המשפט לנוער. התוכנית מבוססת על ההנחה, כי מרבית המקרים ניתן היה למנוע את קיום ההליך הפלילי, אילו היה

הנער מודע לכך שמעשהו מוגדר כעבירה פלילית או להשלכות של הגשת כתב אישום נגדו. התוכנית פותחה במטרה להציע מענה להיעדר המודעות לנושא זה בקרב התלמידים.

■ תלמידי ביה"ס וצוותו השתתפו ב"מסע יצירה בית ספרי" – התלמידים, המורים ועובדי המינהל בתיכון אלון ברמת השרון ונציגי ועד ההורים, השתתפו לאחרונה ביום פעילות בשם "מסע יצירה בית ספרי". הפעילות החלה בשעות הבוקר המוקדמות והסתיימה ב-12 בלילה. בחלקו הראשון של היום השתתפו התלמידים והצוות בספורים וסדנאות באתרים שונים בירושלים ובשפלה. תלמידי מגמת האומנות החזותית סיירו במוזיאון ישראל. תלמידי מגמת הקולנוע והאנימציה סיירו בסינמטק בירושלים. תלמידי מגמת התיאטרון השתתפו בסדנת תיאטרון וליצנות רחוב בתיאטרון "המעבדה". תלמידות מגמת המחול השתתפו בסדנאות של להקת הריקוד "ורטיגו". תלמידי מגמת המוזיקה השתתפו בסדנה בנושא שירה מרוקאית קלאסית, עם הזמרת אסתי קינן, שהתקיימה בחאן עג'ור הסמוך לבית שמש. תלמידי מגמת המצוינות המדעית השתתפו בסדנת מוזיקה טיבטית, שהתקיימה במערת לוזית שבעמק האלה. תלמידי המגמות העיוניות התפרשו באתרי טבע שונים באזור, שבהן התנסו בסדנאות תיפוף, בניית עפיפונים, טאי צ'י ועוד.

בחלקו השני של היום התקבצו כל התלמידים והצוות בקיבוץ כפר מנחם. הקיבוץ העמיד לרשות ביה"ס חדרים ושטחים חיצוניים, שבהם נערכו מפגשים, כיתות אומן, הופעות וסדנאות עם יוצרים ידועים מתחומי התיאטרון, הקולנוע, המוזיקה והאומנות הפלסטית. בחלקו השלישי של היום התקיימו ארוחת ערב במדשאות הקיבוץ ומופע מוזיקאלי של להקת הפאנק הישראלית "מרסדס בנד".

איזה קולנוע חשוב בריגול? מהו הגמל המעופף?

מתן נפתחה תחנת הרדיו הראשונה

ומתי ביקש דיזנגוף לחוס על בעלי חיים?

תל אביב חוגגת מאה!!!

מחפשים פעילות לתלמידים בנושא?

באתר 'בין ים לים' www.namebook.co.il

סיפורים, סטורים, תמונות והפעלות.

האתר מבוסס על הספר 'בין ים לים'

של הסופרת רונית לוינשטיין-מלץ

בהוצאת 'ידיעות ספרים' – ספר הרפתקאות

המשלב בתוכו במתח ובהומור את תולדות ימיה

הראשונים של העיר תל אביב.

ronit@namebook.co.il

■ יעודכנו – במידעון המחוז של חודש מאי לעובדי המינהל והפיקוח, מבקשת מנהלת המחוז, אורנה שמחון, לפזר מעט את אי-הוודאות בקרב אנשי ההוראה במחוז לגבי היעדים של מערכת החינוך בהנהלת החדשה. "בימים הקרובים יעודכנו יעדי משה"ח ותוצג מדיניות המשרד. לאור מדיניות המשרד נעדכן את יעדי המחוז, ולאורם ניתן את הדגשים בתוכנית העבודה המחוזית", מציינת שמחון במידעון. מנהלת המחוז מוסיפה, כי שר החינוך, גדעון סער, והמנכ"ל, שמשון שושני, העמידו בראש סדר העדיפויות של משה"ח את קידום ההישגים הלימודיים מחד ואת החינוך הערכי-חברתי מאידך. עוד מציינת שמחון, כי לצד המשך יישום רפורמת אופק חדש, יושם במערכת החינוך דגש בשנת הלימודים הבאה על שיפור הישגי התלמידים במבחנים הבינלאומיים.

■ הכריז – מינהל החינוך הדתי הכריז על מוסדות החינוך בצפון, הזוכים בפרס החינוך הדתי הארצי לשנת תשס"ט; ביה"ס היסודי הרב מימון בשלומי, אורט בית שאן וכן קשת יהונתן בבית שאן. בגנים ובבתיה"ס של החינוך הממלכתי-דתי במחוז לומדים כ-25 אלף תלמידים. במחוז פועלים 333 מוסדות חינוך ממלכתיים-דתיים; 253 גנים, 47 בתי"ס יסודיים ו-33 בתי"ס על יסודיים.

מחוז חיפה

■ לא ייסגר – ביה"ס היסודי המפלסים בקריית ים לא ייסגר בשנת הלימודים הבאה. על כך הודיע מנהל המחוז, אהרון זבידה, בשבוע שעבר. יש לציין, כי לאחרונה שקל המחוז, בתיאום עם עיריית קריית ים, לסגור את ביה"ס החל משנת הלימודים תש"ע. הסיבה לכך; מיעוט התלמידים בביה"ס – כ-200 בלבד. השמועה על סגירתו הצפויה של ביה"ס עוררה גל מחאה בקרב הורי התלמידים, שחששו שילדיהם יפוזרו בבתי"ס אחרים ביישוב. במכתב ששלח מנהל המחוז להורים הוא מציין: "לאחר ששקלתי שוב ושוב את עמדתכם בנדון, והתייעצתי פעם נוספת עם עיריית קריית ים ועם גורמים נוספים, החלטתי לתת אורכה בת שנה להחלטה אם לסגור את ביה"ס המפלסים". זבידה מוסיף, כי במהלך השנה הבאה יבדוק המחוז שוב את גודלו של ביה"ס ואת חוסנו הכלכלי, ויחליט על המשך דרכו.

■ ערכת החייה – צוות ובו שלושה תלמידים מתיכון עתיד אלהלה באום אל-פחם, זכה לאחרונה במקום השלישי בתחרות מדענים ומפתחים צעירים, שנערכה במוזיאון המדע על שם בלומפילד בירושלים.

התלמידים זכו בפרס על פיתוח ערכת החייה ממוחשבת. הערכה מאפשרת, גם למי שאין לו הכשרה רפואית, לבצע החייה במקרי חירום.

את התלמידים הנחה וליווה בפיתוח הערכה המורה למדעים, עזיז מצרוה. התלמידים מפתחי הערכה הביעו תקווה שהיא תיוצר בעתיד בכמות מסחרית, ותימצא בכל מרפאה, מוסד חינוכי ובית חולים. לדבריהם, עלותה של הערכה עומדת על כ-2,500 ש"ח בלבד, וקל ופשוט לתפעל ולתחזק אותה. התלמידים זכו במלגות לימודים, בסך 4,000 ש"ח כל אחת, ובביקור בן שלושה שבועות במוסדות מחקר בגרמניה בקיץ הקרוב, כאורחי משרד המדע הגרמני.

מנח"י

■ שבוע החינוך – שבוע החינוך יתקיים במערכת החינוך בירושלים סמוך ליום ירושלים, החל ב-22 במאי. שבוע החינוך יתקיים תחת הכותרת "חינוך פורץ חומות".

במהלך השבוע ייערכו מגוון אירועים, שיעסקו בקידום החינוך בעיר ובחשיפת פרויקטים חינוכיים עירוניים ובית ספריים. כמו כן יתקיימו במהלך השבוע; "יום הילד", שבמהלכו יחליפו תלמידים בעלי תפקידים בעירייה, יום תנועות הנוער ויום הסטודנט.

במסגרת שבוע החינוך יתקיים ב-17 במאי אירוע בבנייני האומה, שבמסגרתו יציגו ביה"ס בעיר תוכניות לימודים ייחודיות שפיתחו. כמו כן יוצגו באירוע מיצגים אומנותיים, תערוכות אומנות פלסטית, בימות מחול ומופעי תיאטרון רחוב של תלמידי ביה"ס בירושלים. ביה"ס לחינוך מיוחד יציגו אף הם באירוע עבודות של התלמידים. במהלך האירוע גם יתקיים טקס הענקת פרסי מנח"י, שבמסגרתו יוענקו תעודות הצטיינות לבתי"ס ולאנשי הוראה מצטיינים.

במהלך שבוע החינוך יארח ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, משלחת ובה מנכ"לי משרדי חינוך ממספר מדינות, וידון איתם על תוכניות לקידום מערכת החינוך בעיר. ברקת גם ישתתף בכנס, שבו יציג את חזונו לקידום ופיתוח מערכת החינוך בירושלים.

■ זכו – צוותי תלמידים מתיכון קשת ומתיכון ליד האוניברסיטה בירושלים, זכו

במקומות הראשונים בטורניר הכספות ה-14 בפיזיקה על שם שלהבת פריאר. הטורניר התקיים לאחרונה במכון ויצמן למדע ברחובות. בכל צוות נטלו חלק חמישה תלמידים.

הצוותים השתתפו במשך כחצי שנה בתחרות שהטורניר היה שיאה. במסגרת התחרות בנו התלמידים מנגנוני נעילה לכספות, המבוססים על עקרונות פיזיקאליים. בטורניר נדרשו התלמידים לנסות לפרוץ את הכספות של הצוותים האחרים. הפרס שבו זכו חברי הצוותים הזוכים – ציון 100 בבחינת הבגרות במעבדה בפיזיקה.

מחוז מרכז

■ כוכבי יופי – תיכון מוסינזון בהוד השרון זכה לאחרונה בשלושה כוכבי יופי בתחרות של המועצה לישראל יפה, בנושא איכות החיים והסביבה בבתי"ס בארץ.

הפרס הוענק לביה"ס על טיפוח איכות הסביבה ונועם החיים. מעיריית הוד השרון נמסר, כי בביה"ס המודעות לערכי איכות הסביבה היא גבוהה. עוד נמסר, כי התלמידים והמורים בביה"ס משקיעים מאמצים ניכרים בלימודי הסביבה העירונית בתחום העיוני והמעשי כאחד, ובשימור איכותה.

מחוז תל אביב

■ התהדק – השנה התהדק הקשר בין מערכת החינוך בחולון ובין HIT – המכון הטכנולוגי חולון. ממינהל החינוך בעיריית חולון נמסר, כי במסגרת "חודש החינוך", שהתקיים בעיר לפני חופשת הפסח, ערך המכון הטכנולוגי פעילויות והרצאות לתלמידי ביה"ס היסודיים בעיר. כך, למשל, הרצה ד"ר יובל בק, מהפקולטה להנדסה, בפני תלמידי כיתות ד', המשתתפים בתוכנית "נתיב האור", על אנרגיה חלופית. יאיר צדוק, מהמחלקה לטכנולוגיות מערכות למידה, הרצה לתלמידים על תולדות המדע, והנחה פעילות לבניית רובוטים בהשתתפות תלמידים מכיתות ה' ו-ו' בבתי"ס בעיר. הפעילויות התקיימו בשיתוף עם האגף לחינוך יסודי בעירייה.

עוד נמסר, כי מתקיים שיתוף פעולה בין הפקולטות במכון הטכנולוגי לבין ביה"ס העל יסודיים בעיר, ובעיקר עם המגמות – רובוטיקה, הנדסת תוכנה ותקשורת. כמו כן יקיים המכון הטכנולוגי בחודש יוני הקרוב כנס לתלמידי התיכונים בעיר, המתעניינים בלימודים במסגרת העתודה האקדמית.